

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej a členov senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Viery Pepelovej v právnej veci žalobcu: **K. J.**, H., zastúpená advokátom Mgr. P. H., H. proti žalovaným: **1/ A. U.**, J., zastúpená advokátom JUDr. V. Š., S., **2/ Ing. M. V.**, P., zastúpený advokátom JUDr. K. Ž., S., **3/ A. K.**, J., zastúpený advokátom JUDr. V. Š., S., **4/ Z. P.**, K., zastúpený advokátom JUDr. V. Š., S., **o námietkach žalovaných proti zmenkovému platobnému rozkazu 8Zm/18/2004**, o odvolaní žalovaných 1/, 2/, 3/ 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Cb/4/2006-217 z 30. júna 2010 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach 10Cb/4/2006-217 z 30. júna 2010 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaní 1/, 3/, 4/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobkyni na účet právneho zástupcu trovy odvolacieho konania vo výške 500,14 eur.

Žalovaný 2/ j e p o v i n n ý nahradiť žalobcovi na účet právneho zástupcu trovy odvolacieho konania vo výške 500,14 eur.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz z 29. 10. 2004, č. k. 8Zm/18/04-14 v znení opravného uznesenia zo dňa 04. 01. 2005, č. k. 8Zm/18/04-62 a žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 6 649,70 eur.

V odôvodnení uviedol, že na návrh žalobcu zmenkovým platobným rozkazom bola uložená žalovaným povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne zmenkovú sumu 1 029 000 Sk so 6 % ročným úrokom od 16. 01. 2002 do zaplatenia, odmenu 1/3 % zo zmenkovej sumy vo výške 3430 Sk a trovy konania 81 142 Sk.

Žalovaný 1/ v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu (ďalej len námietky) poprel existenciu zmenky, na základe ktorej bol vydaný zmenkový platobný rozkaz. Tvrdil, že 19.12.2001 sa žalovaní 1/ a 2/ zúčastnili v sídle M. S. S. (ďalej len S.) v N. rokovaní o poskytnutí peňažných prostriedkov a podpísali aj zmluvu. Žiadna zmenka vystaviteľa J., a. s. J. (ďalej len J.) v prospech S. vystavená nebola. Poukázal na neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky zo 17. 04. 2002 aj prevodu zmenky na žalobcu podľa § 39 OZ a namietal aj vecnú legitimitáciu žalobcu v konaní s odôvodnením, že zmluva o postúpení pohľadávky bola uzavretá po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu na postupcu S.. Dňa 23. 03. 2004 bol podaný podnet na začatie trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu a úverového podvodu, ktoré sa týka vystavenia zmenky na zmenkovú sumu 1 522 920 Sk.

Žalovaný 2/ v námietkach tvrdil, že by sa malo jednať o ručiteľskú zmenku, ktorú nepodpísal ani ako výstavca zmenky, ani ju neavaloval a nemal vedomosť o vystavení zmenky v súvislosti s dlhom. Dňa 19. 12. 2001 a v januári 2002 si spoločnosť J., a. s. požičala od právneho predchodcu žalobcu sumu 500 000 Sk a 1 000 000 Sk. Žalovaní boli štatutármi a podpísali pôžičku na uvedené sumy. Podpísali aj zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva na strojno-technické vybavenie v prospech S.. Celá pohľadávka bola zabezpečená vo väčšej hodnote ako bola poskytnutá pôžička a o zabezpečení ručiteľskou zmenkou sa neuvažovalo. Spolu v konaniach pred súdom sa od nich vymáha suma presahujúca 2 500 000 Sk z požičanej sumy 1 500 000 Sk. Namietal neplatnosť takého úkonu, ktorý je v rozpore s právnymi predpismi. Poznamenal, že v inom konaní 20Zm/70/03 žalobca vymáha titulom ručiteľskej zmenky ďalšiu sumu 1 522 920 Sk.

Žalovaný 3/ v námietkach zhodne ako žalovaný 1/ poprel existenciu zmenky, namietal aktívnu legitímáciu žalobkyne a poukázal na začatie trestného stíhania pre podvod v súvislosti s vystavením zmenky na 1 522 920 Sk. Namietal aj príslušnosť Krajského súdu v Košiciach.

Žalovaný 4/ v námietkach poprel existenciu zmenky a skutočnosť, že by zmenku ako avalista podpísal. Zhodne so žalovaným 1/ a 2/ namietal aktívnu legitímáciu žalobcu a platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky i prevodu zmenky, pretože sú v rozpore so zákonom. Vzniesol námietku príslušnosti Krajského súdu v Košiciach, pretože všeobecným súdom všetkých žalovaných je Okresný súd Žiar nad Hronom.

Žalobca vo vyjadrení k námietkam žalovaných s poukázaním na § 17 zákona č. 191/1950 Zb. uviedol, že žalobca nekonal na škodu žalovaných, preto vznesené námietky týkajúce sa vzťahu žalovaných a predošlého majiteľa S. by nemali byť relevantné. Uviedol tiež, že správca konkurznej podstaty úpadcu oznámil spoločnosti J., a. s., že neuznáva postúpenie pohľadávky žalobcovi, na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 17. 04. 2002 a podal 08. 10. 2002 žalobu na určenie neúčinnosti uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávky. Krajský súd v Košiciach v konaní 4Cb/1029/2002 dňa 15. 04. 2003 žalobu zamietol a Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v konaní 7 Obo/184/2003 rozsudok dňa 29. 04. 2004 potvrdil.

Súd posúdil námietky žalovaných a konštatoval, že žalobca predložil v prvopise zmenku, o pravosti ktorej nemal dôvod pochybovať, a preto vydal zmenkový platobný rozkaz. Dokazovaním zistil, že právny predchodca žalobcu požičal spoločnosti J., a. s. sumu 1 000 000 Sk, návratnosť ktorej bola zabezpečená prevodom práva k nehnuteľným veciam a zmenkou, ktorou si vystaviteľ J., a. s. prikazuje zaplatiť sumu 1 029 000 Sk M. S. S. S.. Dátum splatnosti je 16. 01. 2012 a miesto platenia Z.. Žalovaní zmenku avalovali. Námietku žalovaných, že zmenku nepodpisovali považoval za nepreukázanú, účelovú a nedôvodnú. Na pojednávaní dňa 11. 10. 2006 po predložení zmenky žalovaní zhodne uviedli, že aj keď podpis vyzerá ako ich, takú listinu nepodpisovali. Na pojednávaní 11. 10. 2006 vo veci 10Cb/5/2006, ktoré bezprostredne predchádzalo pojednávaniu v predmetnej veci, tiež namietali podpísanie zmenky, ale nepopreli podpisovanie nejakej listiny, ktorej boli uvedené mená pod sebou.

Neakceptoval ani námietku aktívnej legitímácie žalobcu. Zo zmenky zistil, že bola 17. 04. 2002 prevedená na žalobcu indosamentom, čím sa stal oprávneným majiteľom

zmenky. Pokiaľ sa tak stalo v čase, keď bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na predchádzajúceho majiteľa zmenky, súd poukázal na právoplatné rozhodnutie súdu o zamietnutí návrhu správcu konkurznej podstaty na určenie neúčinnosti tohto právneho úkonu. Z rozhodnutia vyplýva, že nebolo preukázané, že dlžníkove právne úkony ukracujú uspokojenie veriteľov, preto v zmysle s § 17 zákona č. 191/1950 Zb. žalovaní nemôžu žalobcovi, ktorému nebolo preukázané konanie na škodu dlžníka, robiť námietky, ktoré sa zakladajú na ich vlastných vzťahoch k vystaviteľovi J., a. s., ani predošlému majiteľovi S.. Preto ani námietka v podnete na trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu a úverového podvodu nie je dôvodná. Ďalej poukázal na § 87 ods. 1 písm. d/ O. s. p., podľa ktorého je popri všeobecnom súde odporcu na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého je platobné miesto, ak sa uplatňuje právo zo zmenky alebo šeku. Platobné miesto v konkrétnom prípade je v obvode Krajského súdu v Košiciach, preto námietka žalovaných nie je opodstatnená. Súd ponechal vzhľadom na nedôvodnosť námietok zmenkový platobný rozkaz v platnosti, o trovách námietkového konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu.

Proti rozsudku podali žalovaní včas odvolanie v dôvodoch ktorého žalovaní 1/, 3/, 4/ zhodne uviedli, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonali navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nie je riadne odôvodnené. Poukázali na svoje podanie zo 17. 02. 2009, v ktorom uviedli, že dlh, splnenie ktorého bolo zabezpečené so zmenkou z 19. 12. 2001 zanikol, a to zabezpečovacím prevodom vlastníckeho práva k motorovým vozidlám a vo vlastníctve dlžníka J., a. s., na základe zmluvy z 19.11.2001. S dlhom zanikli aj všetky ručiteľské záväzky s ním spojené. Keďže zmenka ako prostriedok ručenia zanikla splnením hlavného dlhu, nemohla byť 17. 04. 2002 prevedená na žalobcu s účinkami potvrdzujúcimi existenciu dlhu. Neexistenciu zmenky uplatnili v námietkach, ale súd sa ich námietkou nezaoberal ani nevysporiadal a rozhodnutie oprel o dikciu ustanovenia § 17 zák. č. 191/1950 Zb. tvrdiac, že nebolo preukázané, že žalobca konala vedome na škodu žalovaných. Súd žalobcu nevypočul na okolnosti za akých podmienok nadobudol zmenku. Ďalej uviedli, že doručili súdu výpoveď M. S. z trestného spisu, kde poprel prevod zmenky na žalobcu čo je v rozpore s podaním, ktoré doručil súdu 30. 06. 2010 žalobca. Navrhli vykonať dôkaz výsluchom M. S. a žalobcu, čomu súd nevyhovel. Namietali rozpornosť, nejasnosť, neúplnosť a nepresvedčivosť odôvodnenia. Súd neodôvodnil, prečo nevykonali navrhnuté dôkazy, nevysporiadal sa s námietkou zániku dlhu, ani nepreukázaným prevodom zmenky. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný 2/ vo včas podanom odvolaní s poukazom na prípustnosť odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/, e/, f/ O. s. p. uviedol, že súd síce popísal jednotlivé výsluchy a dôkazy ale odôvodnenie rozsudku nie je jednoznačne preskúmateľné. V rámci koncentračnej zásady uplatnil námietku nedlhu a poukázal na námietky podané proti zmenkovému platobnému rozkazu. Je presvedčený, že zmenku nepodpisoval a zmenka ako listina bola podľa jeho názoru vyhotovená manipuláciou s podpismi a textami. Navrhol rozsudok zmeniť a platobný rozkaz zrušiť.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniam uviedla, že súd vykonal navrhované a potrebné dokazovanie a poskytol žalovaným dostatočný zákonný priestor na predloženie dôkazov preukazujúcich ich tvrdenia. Náležite zistil skutkový stav veci, na ktorý správne aplikoval príslušné ustanovenia hmotného práva. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného 2/ o námietke nedlhu poukázala na koncentračnú zásadu námietkového konania a vo vzťahu k námietkam aktívnej legitímácie poukázal na doterajšie písomné vyjadrenia v konaní. Uviedla, že odvolania žalovaných sú účelové s cieľom oddialiť právoplatnosť rozhodnutia a preto navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolania žalovaných nie sú opodstatnené.

Predmetom konania je právo na zaplatenie zmenkovej sumy 1 029 000 Sk s príslušenstvom na základe cudzej zmenky vystavenej a akceptovanej 19. decembra 2001, zmenkovým dlžníkom J., a. s. J., splatnej 16. januára 2002. Zmenka bola podpísaná žalovanými 1/, 2/, 3/ a 4/ ako avalistami (ručiteľmi) za príjemcu zmenky a 17.04.2002 bola indosovaná (postúpená) na žalobcu.

Podľa čl. I § 75 zákon č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Citované ustanovenie vyjadruje princíp, že zmenka je nesporným záväzkom a pokiaľ obsahuje formálne náležitosti je platná, jej majiteľ má nepochybné právo na jej zaplatenie. Tým citované ustanovenie vyjadruje zásadu abstraktnosti zmenkových záväzkov, čo znamená,

že v prípade zmenky ide o záväzky samostatné, oddelené od všeobecno-právnych záväzkových vzťahov, ktoré k jej vzniku viedli. Ani zabezpečovacie zmenky nie sú záväzkom akcesorickým s iným záväzkom.

Cudzia zmenka predložená s návrhom na základe ktorej vydal súd prvého stupňa zmenkový platobný rozkaz, obsahuje formálne náležitosti v zmysle čl. I § 75 ZZŠ a je zmenkou platnou.

Odvolačí súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že námietky žalovaných, týkajúce sa podpísania zmenky nie sú opodstatnené a účelové. Žalovaní neunesli dôkazné bremeno, že podpisy avalistov uvedené na zmenke nie sú ich podpismi. Spochybňovanie pravosti podpisov bez konkrétneho dôkazu nemožno vyhodnotiť v prospech tvrdenia žalovaných, naviac keď uviedli, že podpisy na zmenke vyzerajú ako ich podpisy. Ani výsluch žalobcu a M. S. o okolnostiach prevodu práv zo zmenky, ktoré súd prvého stupňa nevykonal nie sú dôkazmi o tvrdení, že žalovaní zmenku neavalovali.

Zmenkové ručenie je v zmysle čl. I § 32 ZZŠ zabezpečovacím vzťahom, v ktorom zmenkový ručiteľ vyznačí svoj záväzok popri niektorej inej zmenkovo zaviazanej osobe. Záväzok ručiteľa je akcesorický ku zmenke ako listine a zabezpečuje splnenie pohľadávky zo zmenkového záväzku, pričom zmenkový ručiteľ je zaviazaný rovnako ako dlžník. Zmenkový ručiteľ (avalista) na rozdiel od bežného ručiteľa je samostatným dlžníkom, čo sa prejavuje v možnosti jeho prípadnej obrany.

V danom prípade žalovaní 1/ až 4/ prevzali ručenie za splnenie zmenkového záväzku obchodnej spoločnosti J., a. s. a podľa citovaného čl. I § 17 ZZŠ môžu robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na ich vlastných mimozmenkových vzťahoch k majiteľovi zmenky, nie však na vzťahoch osoby, za ktorú bolo ručenie prevzaté, k majiteľovi zmenky. Námietky žalovaných týkajúce sa neexistencie dlhu spoločnosti J., a. s., pre posúdenie existencie ich ručiteľského záväzku nemajú preto žiadny význam.

Z predloženej zmenky vyplýva, že práva zo zmenky boli prevedené na žalobcu rubopisom, čím žalobca nadobudol aktívnu legitimáciu v tomto konaní. Túto skutočnosť v priebehu konania písomne potvrdil pôvodný zmenkový veriteľ M. S..

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. Úspešnému žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovaným 1/, 3/, 4/ náhradu trov pozostávajúcich z odmeny advokáta za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k odvolaniu) podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky 655/2004 Z. z. vo výške 492,93 eur zvýšenej o paušálnu náhradu hotových výdavkov 7,21 eur v zmysle § 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky, spolu 500,14 eur a vo vzťahu k žalovanému 2/ náhradu trov v rovnakej výške 500,14 eur za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) v zmysle uvedených ustanovení vyhlášky.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 28. septembra 2011

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková